CURTEA DE APEL CENTRU

D E C I Z I E

cu privire la admiterea apelului

declarat de Djigun Oleg

în cauza civilă

Djigun Oleg către „Hidropompa” societate pe acțiuni

(încasarea salariului neachitat, compensația pentru concediul nefolosit și a penalității)

împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 2 aprilie 2025

Dosarul nr. 2a-1971/25

(Număr PIGD: 2-25019741-02-2a-30052025*)*

Apelul declarat a fost admis, iar hotărârea primei instanțe a fost casată în partea respingerii pretenției privind încasarea penalității, întrucât art. 330 alin. (2) din Codul muncii instituie obligația angajatorului de a achita penalitatea de 0,3 % pentru fiecare zi de întârziere, iar reclamantul a respectat procedura prealabilă prevăzută de art. 332 din Codul muncii. Respingerea pretenției referitoare la

încasarea penalității nu poate fi bazată, în mod exclusiv și determinant, pe considerente de proporționalitate sau legate de situația financiară a angajatorului.

3 martie 2026

Examinând în ședință publică apelul declarat de Djigun Oleg, prin intermediul avocatului Fetescu Andrian, împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 2 aprilie 2025, adoptate în cauza civilă intentată în baza cererii de chemare în judecată depuse de Djigun Oleg, prin intermediul avocatului Fetescu Andrian, către ”Hidropompa” societate pe acțiuni privind încasarea salariului neachitat, compensației pentru concediul nefolosit și a penalității, precum și repararea prejudiciului moral,

Curtea de Apel Centru, în completul compus din:

Eleonora Badan-Melnic, *Președinte*

Roman Pascari, *judecător*

Hristina Craveț, *judecător*

Ana-Maria Antoci, *grefier*

a c o n s t a t a t:

1. În data de 11 februarie 2025 Djigun Oleg a depus cerere de chemare în judecată către „Hidropompa” societate pe acțiuni privind încasarea salariului neachitat, compensației pentru concediul nefolosit și a penalității, precum și repararea prejudiciului moral.
2. Obiectul acțiunii civile îl reprezintă încasarea din contul „Hidropompa” societate pe acțiuni în beneficiul reclamantului Djigun Oleg a sumei de 6992 lei cu titlu de salariu neachitat, a sumei de 280 lei cu titlu de compensație pentru concediul nefolosit, a penalității pentru întârzierea achitării drepturilor salariale în cuantum de 12805,99 lei și a prejudiciului moral în cuantum de 20000 lei.
3. În susținerea acțiunii civile, reclamantul Djigun Oleg a indicat că a fost reangajat în cadrul „Hidropompa” societate pe acțiuni în temeiul ordinului nr. 17K din 28 aprilie 2023, în funcția de șef al stației experimentale. Raporturile de muncă au încetat în ziua de 30 iunie

2023, prin emiterea ordinului nr. 28-K din 30 iunie 2023, pe motivul absenței nemotivate de la serviciu pentru o perioadă mai mare de 4 ore consecutive.

4. Reclamantul a susținut că la încetarea raporturilor de muncă angajatorul era obligat să îi achite toate drepturile salariale restante, însă salariul în sumă de 6992 lei și compensația pentru concediul nefolosit în sumă de 280 lei nu i-au fost achitate. Totodată, acesta a menționat că în ziua de 7 februarie 2024 a adresat angajatorului o cerere prealabilă, la care nu ar fi primit răspuns.
5. Potrivit susținerilor reclamantului, Inspecția Muncii a efectuat un control în cadrul „Hidropompa" societate pe acțiuni și ar fi constatat încălcarea legislației muncii, inclusiv neachitarea drepturilor salariale datorate acestuia, iar angajatorul ar fi fost sancționat contravențional. Cu toate acestea, reclamantul a afirmat că sumele datorate nu i-au fost achitate nici ulterior.
6. În aceste circumstanțe, acesta a solicitat încasarea penalității pentru întârzierea achitării drepturilor salariale în cuantum de 12805,99 lei, calculată prin aplicarea cotei de 0,3 % pentru fiecare zi de întârziere asupra sumei totale de 7272 lei, constituită din salariul neachitat în sumă de 6992 lei și compensația pentru concediul nefolosit în sumă de 280 lei, potrivit formulei: 7 272 lei × 0,3 % × 587 zile = 12805,99 lei.
7. Reclamantul a indicat că penalitatea a fost calculată pentru 587 de zile de întârziere, începând cu 30 iunie 2023. În cuprinsul motivării cererii acesta a indicat drept dată finală 6 februarie 2025, iar în partea dispozitivă a cererii a menționat data de 10 februarie 2025, menținând în ambele situații durata de 587 de zile și cuantumul penalității de 12805,99 lei.
8. Referitor la prejudiciul moral, Djigun Oleg a invocat că neachitarea drepturilor salariale i-ar fi afectat stabilitatea financiară, întrucât salariul constituia principala sa sursă de existență. Reclamantul a susținut că lipsirea de veniturile pe care se baza pentru necesitățile cotidiene i-ar fi provocat stres emoțional, anxietate, incertitudine financiară, frustrare și umilință, precum și dificultăți în acoperirea cheltuielilor de bază pentru subzistență. Din aceste considerente, a solicitat repararea prejudiciului moral în cuantum de 20000 lei sau într-un cuantum pe care instanța îl va considera echitabil.
9. În drept, reclamantul Djigun Oleg și-a întemeiat acțiunea civilă pe art. 5, 8, 10, 81, 117, 128, 140, 142, 143 și 330 din Codul muncii al Republicii Moldova, precum și pe prevederile art. 201 și 1420 din Codul civil al Republicii Moldova.

10. De asemenea, acesta a invocat art. 23 din Declarația Universală a Drepturilor Omului, art. 7 din Pactul internațional cu privire la drepturile economice, sociale și culturale, Convenția Organizației Internaționale a Muncii nr. 95 privind protecția salariului, art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, precum și Directiva Uniunii Europene 2019/1152 privind transparența și previzibilitatea condițiilor de muncă.
11. Partea pârâtă, „Hidropompa" societate pe acțiuni, nu a depus referință în scris asupra cererii de chemare în judecată. În ședința de judecată, reprezentantul acesteia, avocatul Ion Țurcan, a declarat că susține poziția expusă anterior pe motivele de fapt și de drept invocate și că recunoaște acțiunea parțial. În cadrul pledoariilor, reprezentantul pârâtei și-a menținut poziția și a solicitat admiterea parțială a cererii de chemare în judecată.

Soluția primei instanțe

12. Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 2 aprilie 2025, acțiunea civilă înaintată de Djigun Oleg împotriva „Hidropompa" societate pe acțiuni privind încasarea salariului neachitat, a compensației pentru concediul nefolosit și a penalității pentru întârzierea achitării drepturilor salariale, precum și repararea prejudiciului moral, a fost admisă parțial. Din contul „Hidropompa" societate pe acțiuni în beneficiul lui Djigun Oleg a fost încasată suma de 6992 lei cu titlu de salariu neachitat și suma de 280 lei cu titlu de compensație pentru concediul nefolosit, în total 7272 lei, precum și taxa de timbru în sumă de 200 lei. În rest, acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată (f.d. 34, 39-41).
13. În motivarea soluției sale, prima instanță a reținut că Djigun Oleg a fost angajat în cadrul „Hidropompa" societate pe acțiuni în baza ordinului nr. 17K din 28 aprilie 2023, în funcția de șef al stației experimentale, cu un salariu lunar brut de 4200 lei, iar raporturile de muncă au încetat în ziua de 30 iunie 2023. Instanța a constatat că pentru perioada 28 aprilie 2023 – 30 iunie 2023 reclamantului i se datora suma de 6992 lei cu titlu de salariu și suma de 280 lei cu titlu de compensație pentru concediul de odihnă nefolosit, sume care au fost recunoscute și de reprezentantul pârâtei în ședința de judecată.
14. Prima instanță a mai constatat că neachitarea salariului și a plăților compensatorii a fost confirmată și prin procesul-verbal al Inspecției Teritoriale de Muncă Chișinău nr. PV-ISM-

2023-00490 din 27 noiembrie 2023, iar angajatorul a fost sancționat contravențional pentru încălcarea legislației muncii. În acest context, instanța a apreciat că dificultățile financiare invocate de pârâtă nu constituie o justificare legală pentru neexecutarea obligațiilor de plată față de salariat.

15. Cu referire la penalitatea solicitată, prima instanță a reținut că reclamantul a calculat penalitatea pentru perioada 30 iunie 2023 – 6 februarie 2025, pentru 587 de zile de întârziere, în cuantum de 12805,99 lei. Instanța a constatat că penalitatea solicitată depășea semnificativ suma principală datorată și, ținând cont de durata întârzierii, de situația financiară dificilă a pârâtei și de recunoașterea datoriei principale, a apreciat că aplicarea penalității în cuantumul solicitat ar conduce la o sarcină excesivă pentru pârâtă și ar contraveni principiului proporționalității.
16. Examinând pretenția privind repararea prejudiciului moral, prima instanță a reținut că neachitarea salariului a fost de natură să afecteze stabilitatea financiară a reclamantului și să îi provoace stres emoțional și anxietate. Totuși, raportând cuantumul solicitat de 20000 lei la durata raporturilor de muncă, mărimea salariului neachitat, recunoașterea parțială a pretenției de către pârâtă și situația financiară a acesteia, instanța a apreciat că acordarea prejudiciului moral în cuantumul pretins nu este justificată.
17. În concluzie, prima instanță a considerat întemeiate pretențiile privind încasarea salariului neachitat și a compensației pentru concediul nefolosit, acestea fiind confirmate prin probele administrate și recunoscute de partea pârâtă, iar pretențiile privind încasarea penalității și repararea prejudiciului moral au fost respinse ca neîntemeiate.

Poziția participanților la proces în instanța de apel

18. Djigun Oleg, prin intermediul avocatului Fetescu Andrian, nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, pe 3 aprilie 2025 a depus cerere de apel, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 2 aprilie 2025 și pronunțarea unei noi hotărâri prin care cererea de chemare în judecată înaintată împotriva societății pe acțiuni „Hidropompa” să fie admisă integral.
19. În motivarea cererii de apel, apelantul a susținut că prima instanță nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei și a aplicat eronat normele

de drept material, deși a constatat existența datoriei salariale, durata întârzierii de 587 de zile și culpa angajatorului în neachitarea drepturilor salariale.

20. Referitor la penalitate, apelantul a invocat că prima instanță a recunoscut corectitudinea calculului acesteia în cuantum de 12805,99 lei, determinat prin aplicarea cotei de 0,3 % pentru fiecare zi de întârziere, însă a respins nejustificat această pretenție prin raportare la principiul proporționalității și la situația financiară a angajatorului. În opinia apelantului, art. 330 alin. (2) din Codul muncii al Republicii Moldova are caracter imperativ și nu prevede posibilitatea reducerii penalității legale din considerente ce țin de dificultățile financiare ale angajatorului.
21. Apelantul a susținut că dificultățile financiare invocate de „Hidropompa" societate pe acțiuni nu pot constitui un temei pentru exonerarea acesteia de răspunderea aferentă neachitării salariului, cu atât mai mult cu cât încălcarea legislației muncii fusese constatată de Inspecția Muncii. Acesta a subliniat că durata îndelungată a neachitării salariului, de peste un an și jumătate, ar fi afectat dreptul său la remunerare, la un trai decent, demnitatea și securitatea economică.
22. Cu privire la prejudiciul moral, Djigun Oleg a criticat concluzia primei instanțe potrivit căreia suma solicitată nu era justificată, susținând că nu au fost apreciate în mod corespunzător consecințele neachitării îndelungate a salariului asupra situației sale materiale și emoționale, inclusiv stresul, anxietatea și lipsa mijloacelor de subzistență invocate în cererea de chemare în judecată.
23. Totodată, apelantul a susținut că hotărârea contestată nu conține un răspuns suficient la argumentele esențiale formulate de partea reclamantă și nu explică în mod corespunzător motivele pentru care au fost respinse pretențiile privind penalitatea și repararea prejudiciului moral. Din aceste considerente, acesta a apreciat hotărârea primei instanțe ca fiind neîntemeiată și pasibilă casării.

Legislația relevantă

24. Art. 9 alin. (1) lit. d) și n) din Codul muncii

(1) Salariatul are dreptul:

d) la achitarea la timp şi integrală a salariului, în corespundere cu calificarea sa, cu complexitatea, cantitatea şi calitatea lucrului efectuat;

n) la repararea prejudiciului material şi a celui moral cauzat în legătură cu îndeplinirea obligaţiilor de muncă, în modul stabilit de prezentul cod şi de alte acte normative;

25. Art. 10 alin. (2) lit. h) din Codul muncii

(2) Angajatorul este obligat:

h) să plătească integral salariul în termenele stabilite de prezentul cod, de contractul colectiv de muncă şi de contractele individuale de muncă;

26. Art. 45 din Codul muncii

Contractul individual de muncă este înţelegerea dintre salariat şi angajator, prin care salariatul se obligă să presteze o muncă într-o anumită specialitate, calificare sau funcţie, să respecte regulamentul intern al unității, dacă este elaborat și aprobat de angajator,, iar angajatorul se obligă să-i asigure condiţiile de muncă prevăzute de prezentul cod, de alte acte normative ce conţin norme ale dreptului muncii, de contractul colectiv de muncă, precum şi să achite la timp şi integral salariul.

27. Art. 143 din Codul muncii

(1) Dacă nu se contestă cuantumul tuturor sumelor ce se cuvin salariatului de la unitate, efectuarea achitărilor se face:

a) în caz de încetare a contractului individual de muncă cu un salariat care continuă să lucreze până în ziua eliberării din serviciu - în ziua eliberării;

b) în caz de încetare a contractului individual de muncă cu un salariat care nu lucrează până în ziua eliberării din serviciu (concediu medical, absenţă nemotivată de la serviciu, privaţiune de libertate etc.) – cel târziu în ziua imediat următoare zilei în care salariatul eliberat a cerut să i se facă achitările; c) în caz de încetare a contractului individual de muncă prin demisie, înainte de expirarea termenelor indicate la art. 85 alin. (1), (2) și (41) – în ziua eliberării sau la data agreată de părți, dar nu mai târziu de data achitării salariului pentru luna în care a încetat contractul individual de muncă.

(2) Dacă se contestă cuantumul sumelor ce se cuvin salariatului la eliberare din serviciu, angajatorul este obligat, în orice caz, să-i plătească, în termenele prevăzute la alin.(1), suma necontestată.

28. Art. 329 din Codul muncii

(1) Angajatorul este obligat să repare integral prejudiciul material şi cel moral cauzat salariatului în legătură cu îndeplinirea de către acesta a obligaţiilor de muncă, în cazul discriminării salariatului la locul de muncă sau ca rezultat al privării ilegale de posibilitatea de a munci, dacă prezentul cod sau alte acte normative nu prevăd altfel.

(2) Prejudiciul moral se repară în formă bănească sau într-o altă formă materială determinată de părţi. Litigiile şi conflictele apărute în legătură cu repararea prejudiciului moral se soluţionează de instanţa de judecată, indiferent de mărimea prejudiciului material ce urmează a fi reparat.

29. Art. 330 alin. (1) lit. e) și alin. (2) din Codul muncii

(1) Angajatorul este obligat să compenseze persoanei salariul pe care aceasta nu l-a primit, în toate cazurile privării ilegale de posibilitatea de a munci. Această obligaţie survine, în particular, în caz de:

e) reţinere a plăţii salariului;

(2) În caz de reţinere, din vina angajatorului, a salariului (art.142), a indemnizaţiei de concediu (art.117), a plăţilor în caz de eliberare (art.143) sau a altor plăţi (art.123, 124, 127, 139, 186, art. 225 alin. (8) etc.) cuvenite salariatului, acestuia i se plătesc suplimentar, pentru fiecare zi de întîrziere, 0,3 % din suma neplătită în termen.

30. Art. 332 din Codul muncii

(1) Cererea scrisă a salariatului privind repararea prejudiciului material şi celui moral se prezintă angajatorului. Angajatorul este obligat să înregistreze cererea respectivă, s-o examineze şi să emită ordinul (dispoziţia, decizia, hotărîrea) corespunzător în termen de 10 zile calendaristice din ziua înregistrării acesteia, aducîndu-l la cunoştinţă salariatului sub semnătură sau prin altă modalitate care permite confirmarea recepționării/înștiințării.

(2) Dacă salariatul nu este de acord cu ordinul (dispoziţia, decizia, hotărîrea) angajatorului sau dacă ordinul (dispoziţia, decizia, hotărîrea) nu a fost emis în termenul prevăzut la alin.(1), salariatul este în drept să se adreseze cu o cerere în instanţa de judecată pentru soluţionarea litigiului individual de muncă apărut (titlul XII).

31. Art. 348 din Codul muncii

Jurisdicţia muncii are drept obiect soluţionarea litigiilor individuale de muncă şi conflictelor colective de muncă privind purtarea negocierilor colective, încheierea, executarea, modificarea, suspendarea sau încetarea contractelor colective şi individuale de muncă, a convenţiilor colective prevăzute de prezentul cod, precum şi soluţionarea conflictelor colective privind interesele economice, sociale, profesionale şi culturale ale salariaţilor, apărute la diferite niveluri între partenerii sociali.

32. Art. 952 din Codul civil

Penalitatea stabilită de lege nu poate fi exclusă şi nici micșorată anticipat prin acordul părţilor.

33. Art. 2036 alin. (1) din Codul civil

În cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum şi în alte cazuri prevăzute de lege, instanţa

de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparaţia prejudiciului prin plata de despăgubiri.

34. Art. 94 alin. (1) din Codul de procedură civilă

Instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cererea părţii care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acţiunea reclamantului a fost admisă parţial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporţional părţii admise din pretenţii, iar pârâtului – proporţional părţii respinse din pretenţiile reclamantului.

35. Art. 98 alin. (1) din Codul de procedură civilă

Cheltuielile aferente judecării cauzei, suportate de instanţa judecătorească, precum şi taxa de stat, de a căror plată reclamantul a fost scutit, se încasează la buget de la pîrît proporţional părţii admise din acţiune dacă pîrîtul nu este scutit de plata cheltuielilor de judecată. În acest caz, taxa de timbru se încasează în contul instanței judecătorești de la pârât, dacă pârâtul nu este scutit de plata acesteia.

36. Art. 117 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă

(1) Probe în cauze civile sînt elementele de fapt, dobîndite în modul prevăzut de lege, care servesc la constatarea circumstanţelor ce justifică pretenţiile şi obiecţiile părţilor, precum şi altor circumstanţe importante pentru justa soluţionare a cauzei.

(2) În calitate de probe în cauze civile se admit elementele de fapt constatate din explicaţiile părţilor şi ale altor persoane interesate în soluţionarea cauzei, din depoziţiile martorilor, din înscrisuri, probe materiale, înregistrări audio-video, din concluziile experţilor.

37. Art. 118 din Codul de procedură civilă

(1) Fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

(3) Circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea justă a cauzei sînt determinate definitiv de instanţa judecătorească pornind de la pretenţiile şi obiecţiile părţilor şi ale altor participanţi la proces, precum şi de la normele de drept material şi procedural ce urmează a fi aplicate

38. Art. 123 alin. (6) din Codul de procedură civilă

Faptele invocate de una din părţi nu trebuie dovedite în măsura în care cealaltă parte nu le-a negat.

39. Art. 130 alin. (1)-(4) din Codul de procedură civilă

(1) Instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

(2) Nici un fel de probe nu au pentru instanţa judecătorească o forţă probantă prestabilită fără aprecierea lor.

(3) Fiecare probă se apreciază de instanţă privitor la pertinenţa, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă şi suficienţa pentru soluţionarea cauzei.

(4) Ca rezultat al aprecierii probelor, instanţa judecătorească este obligată să reflecte în hotărîre motivele concluziilor sale privind admiterea unor probe şi respingerea altor probe, precum şi argumentarea preferinţei unor probe faţă de altele

40. Art. 239 din Codul de procedură civilă

Hotărîrea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanţa îşi întemeiază hotărîrea numai pe circumstanţele constatate nemijlocit de instanţă şi pe probele cercetate în şedinţă de judecată

41. Art. 240 din Codul de procedură civilă

(1) La deliberarea hotărîrii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluţionării cauzei şi admisibilitatea acţiunii.

(2) Dacă, în timpul deliberărilor, consideră necesară clarificarea unor noi circumstanţe importante pentru soluţionarea cauzei sau cercetarea suplimentară a probelor din dosar, instanţa judecătorească emite o încheiere de reluare a dezbaterilor judiciare. După examinarea cauzei în fond, instanţa audiază din nou pledoariile participanţilor la proces.

(3) Instanţa judecătorească adoptă hotărîrea în limitele pretenţiilor înaintate de reclamant.

42. Art. 357 din Codul de procedură civilă

Hotărîrile susceptibile de apel pot fi atacate, pînă a rămîne definitive, în instanţă de apel care, în baza materialelor din dosar şi a celor prezentate suplimentar, verifică corectitudinea constatării circumstanţelor de fapt ale cauzei, a aplicării şi interpretării normelor de drept material, precum şi respectarea normelor de drept procedural, la judecarea cauzei în primă instanţă.

43. Art. 373 din Codul de procedură civilă

(1) Instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărîrii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă.

(2) În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărîrea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces.

(3) În cazul în care motivarea apelului nu cuprinde argumente sau dovezi noi, instanţa de apel se pronunţă în fond, numai în temeiul celor invocate în primă instanţă.

(5) Instanţa de apel este obligată să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

(6) Apelantului nu i se poate crea în propria cale de atac o situaţie mai dificilă decît aceea din hotărîrea atacată cu apel, cu excepţia cazurilor cînd consimte şi cînd hotărîrea este atacată şi de alţi participanţi la proces.

44. Art. 385 din Codul de procedură civilă

Instanţa de apel, după ce judecă apelul, este în drept:

a) să respingă apelul şi să menţină hotărîrea primei instanţe;

b) să admită apelul şi să modifice hotărîrea primei instanţe;

c) să admită apelul şi să caseze integral sau parţial hotărîrea primei instanţe, emiţînd o nouă hotărîre;

d) să admită apelul, să caseze integral hotărîrea primei instanţe şi să trimită cauza spre rejudecare în primă instanţă doar în cazul în care s-au încălcat temeiurile prevăzute la art. 388 alin.(1) lit. d) şi i). La solicitarea participanţilor la proces, instanţa de apel poate trimite cauza spre rejudecare în prima instanță doar o singură dată, în cazul prevăzut la art. 388 alin. (1) lit. b);

e) să admită apelul şi să caseze integral sau parţial hotărîrea primei instanţe, dispunînd încetarea procesului ori scoaterea cererii de pe rol dacă există temeiurile prevăzute la art. 265 şi 267.

45. Art. 386 din Codul de procedură civilă

(1) Hotărîrea primei instanţe se casează sau se modifică de instanţa de apel dacă:

a) circumstanţele importante pentru soluţionarea cauzei nu au fost constatate şi elucidate pe deplin;

b) circumstanţele importante pentru soluţionarea cauzei, pe care prima instanţă le consideră constatate, nu au fost dovedite cu probe veridice şi suficiente;

c) concluziile primei instanţe, expuse în hotărîre, sînt în contradicţie cu circumstanţele cauzei;

d) normele de drept material sau normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat.

(2) O hotărîre legală în fond nu poate fi casată numai din motive formale.

46. Art. 387 din Codul de procedură civilă

Se consideră că normele de drept material sînt încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanţa judecătorească:

a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;

b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;

b^1) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;

c) a interpretat eronat legea;

d) a aplicat eronat analogia legii sau analogia dreptului.

47. Art. 388 din Codul de procedură civilă

(1) Hotărîrea primei instanţe urmează a fi casată, independent de argumentele cererii de apel, dacă:

a) cauza a fost judecată de un complet de judecată compus ilegal;

b) cauza a fost judecată de instanţă în absenţa unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data şi ora şedinţei de judecată;

c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile cu privire la limba procesului;

d) instanţa a soluţionat problema drepturilor unor persoane neantrenate în proces;

f) hotărîrea nu este semnată de judecător sau de cineva din judecători ori hotărîrea este semnată nu de acel judecător sau de acei judecători care sînt menţionaţi în hotărîre;

g) în dosar lipseşte procesul-verbal al şedinţei de judecată;

h) în dosar lipseşte procesul-verbal privind efectuarea unui act procedural;

i) cauza a fost examinată cu încălcarea competenţei jurisdicţionale.

(2) Săvîrşirea altor încălcări decît cele consemnate la alin.(1) constituie temeiul casării hotărîrii numai dacă ele au dus sau au putut duce la soluţionarea eronată a cauzei.

Motivarea instanței de apel

48. Examinând apelul declarat de Djigun Oleg, în raport cu materialele cauzei și prevederile legale aplicabile, Colegiul judiciar consideră necesar să admită apelul, să caseze parțial hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 2 aprilie 2025, în partea respingerii pretenției privind încasarea penalității pentru întârzierea achitării drepturilor salariale și să pronunțe, în această parte, o nouă hotărâre privind încasarea penalității în sumă de 12312,91 lei și încasarea cheltuielilor de judecată, cu menținerea hotărârii în cealaltă parte.
49. În temeiul art. 357 din Codul de procedură civilă al Republicii Moldova, instanța de apel verifică, în baza materialelor dosarului și, după caz, a celor prezentate suplimentar, corectitudinea constatării circumstanțelor de fapt, precum și aplicarea și interpretarea normelor de drept material și respectarea normelor de drept procedural de către instanța de fond, ceea ce presupune reexaminarea cauzei în fapt și în drept, în limitele controlului judiciar prevăzute de lege.
50. Prin prisma art. 373 din Codul de procedură civilă al Republicii Moldova, Colegiul judiciar reține că verificarea se efectuează în limitele apelului, ale referințelor și obiecțiilor, iar potrivit art. 385 din Codul de procedură civilă al Republicii Moldova, în funcție de rezultatul examinării, instanța de apel poate menține hotărârea, o poate modifica ori o poate casa integral sau parțial, inclusiv cu încetarea procesului, dacă sunt întrunite condițiile legii.
51. Verificând legalitatea și temeinicia hotărârii contestate în limitele cererii de apel, Colegiul judiciar constată că prima instanță a elucidat în mod corespunzător circumstanțele relevante

referitoare la existența raporturilor de muncă, neachitarea drepturilor salariale, compensația pentru concediul nefolosit și pretenția privind repararea prejudiciului moral, apreciind probele administrate în ansamblul și interconexiunea lor. Totodată, în partea pretenției privind încasarea penalității pentru întârzierea achitării drepturilor salariale, prima instanță a interpretat eronat norma de drept material cuprinsă în art. 330 alin. (2) din Codul muncii, împrejurare care constituie temei pentru casarea parțială a hotărârii.

52. În același timp, Colegiul judiciar reține că instanța de apel poate adera la considerentele instanței inferioare atunci când acestea sunt suficiente și răspund problemelor esențiale ale cauzei. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a reiterat, în cauza *Mustafa Aydın împotriva Turciei, hotărârea din 18 martie 2025, paragraful 50*, că, la examinarea unei căi de atac, instanța superioară poate, în principiu, să își însușească motivele instanței inferioare. În prezenta cauză, Colegiul judiciar aderă la constatările de fapt și la raționamentele juridice ale primei instanțe în partea în care hotărârea urmează a fi menținută, urmând să examineze distinct legalitatea soluției adoptate asupra pretenției privind penalitatea.

53. Raportând circumstanțele cauzei la prevederile art. 9, 10, 45 și 143 din Codul muncii, Colegiul judiciar consideră corectă concluzia primei instanțe privind existența obligației societății pe acțiuni „Hidropompa” de a achita lui Djigun Oleg drepturile bănești rezultate din raporturile de muncă. Materialele cauzei confirmă că reclamantul a activat în cadrul societății în perioada 28 aprilie 2023 – 30 iunie 2023, cu un salariu lunar brut de 4200 lei, iar drepturile bănești cuvenite la încetarea raporturilor de muncă nu i-au fost achitate. Împrejurarea neachitării acestora a fost recunoscută și de partea pârâtă. În consecință, Colegiul judiciar aderă la concluzia primei instanțe privind admiterea pretențiilor referitoare la drepturile salariale și compensația pentru concediul nefolosit, nefiind identificate temeiuri pentru modificarea hotărârii în această parte.

54. În privința pretenției privind repararea prejudiciului moral, Colegiul judiciar reține că simpla constatare a neachitării la termen a drepturilor salariale nu este suficientă, prin ea însăși, pentru a determina existența și întinderea prejudiciului moral pretins. Potrivit art. 2036 alineatul (1) din Codul civil, acordarea despăgubirilor pentru prejudiciul moral presupune constatarea unui prejudiciu de această natură, iar în conformitate cu art. 118 și 130 din Codul de procedură civilă, partea care formulează pretenția urmează să prezinte

elemente de fapt și probe care să permită instanței aprecierea existenței, caracterului și gravității consecințelor nepatrimoniale invocate.

55. În prezenta cauză, Djigun Oleg a invocat că neachitarea drepturilor salariale i-a provocat stres, anxietate, frustrare, incertitudine financiară și dificultăți în asigurarea necesităților cotidiene. Totuși, în afara acestor susțineri, materialele cauzei nu conțin elemente probatorii concrete din care să rezulte intensitatea și gravitatea suferințelor invocate, afectarea efectivă a vieții personale, familiale ori sociale sau alte consecințe nepatrimoniale care să justifice acordarea despăgubirii solicitate în cuantum de 20000 lei. Împrejurarea ce relevă că salariul nu a fost achitat o perioadă îndelungată constituie temei pentru aplicarea consecințelor patrimoniale prevăzute expres de legislația muncii, inclusiv a penalității reglementate de art. 330 alin. (2) din Codul muncii, însă nu înlătură obligația reclamantului de a demonstra circumstanțele pe care își întemeiază distinct pretenția privind prejudiciul moral.
56. Prin urmare, Colegiul judiciar constată că argumentele formulate în apel nu sunt de natură să răstoarne soluția de respingere a pretenției privind repararea prejudiciului moral. Apelantul reiterează consecințele emoționale invocate în prima instanță, fără a indica elemente probatorii care să permită o concluzie diferită asupra existenței și întinderii prejudiciului moral pretins. În aceste condiții, soluția primei instanțe privind respingerea acestei pretenții urmează a fi menținută, pentru considerentele expuse de instanța de apel.
57. O concluzie diferită se impune însă în privința penalității reglementate de art. 330 alin. (2) din Codul muncii. Norma menționată stabilește că, în cazul reținerii, din vina angajatorului, a salariului, a indemnizației de concediu, a plăților în caz de eliberare sau a altor plăți cuvenite salariatului, acestuia i se plătește suplimentar, pentru fiecare zi de întârziere, 0,3 % din suma neplătită în termen. Din conținutul normei rezultă că legiuitorul a stabilit în mod expres atât condițiile angajării răspunderii angajatorului, cât și modalitatea de determinare a penalității. Textul legal nu prevede posibilitatea reducerii acesteia în funcție de situația financiară a angajatorului, de raportul dintre penalitate și creanța principală sau de aprecierea proporționalității cuantumului rezultat. Prin urmare, odată constatate reținerea plății, vina angajatorului, suma neachitată și durata întârzierii, consecința juridică prevăzută de art. 330 alin. (2) din Codul muncii urmează a fi aplicată în condițiile stabilite de lege.
58. Această concluzie este susținută și de regimul juridic general al penalității, consacrat de art. 952 din Codul civil. Potrivit art. 952 din Codul civil, penalitatea stabilită de lege nu poate fi

exclusă și nici micșorată anticipat prin acordul părților, ceea ce evidențiază caracterul obligatoriu al consecinței juridice instituite de legiuitor.

59. Or, în prezenta cauză, partea pârâtă nu a prezentat argumente referitoare la lipsa vinovăției proprii, incorectitudinea calculului sau a duratei. În aceste condiții, prima instanță nu era în drept să substituie din oficiu o apărare pe care debitorul nu a formulat-o și să examineze reducerea ori înlăturarea penalității prin raportare la disproporționalitatea acesteia, la situația financiară a angajatorului sau la pretinsa sarcină excesivă pe care plata ar genera-o. Instanța putea respinge pretenția privind penalitatea dacă, în urma examinării fondului acesteia, constata că nu sunt întrunite condițiile legale pentru nașterea dreptului la penalitate, însă nu putea înlătura efectele unei penalități stabilite de lege pentru motive care țin de reducerea acesteia.
60. În consecință, Colegiul judiciar stabilește că instanța de fond urma să verifice dacă sunt întrunite condițiile prevăzute de art. 330 alin. (2) din Codul muncii și, în caz afirmativ, să aplice consecința juridică stabilită de această normă. O interpretare contrară ar lipsi de efect mecanismul de protecție instituit în beneficiul salariatului.
61. Totodată, aplicarea răspunderii prevăzute de art. 330 din Codul muncii urmează a fi examinată și prin raportare la procedura instituită de art. 332 din același cod. Conform acestei norme, salariatul prezintă angajatorului o cerere scrisă privind repararea prejudiciului, iar în cazul în care angajatorul nu emite actul corespunzător în termenul legal sau salariatul nu este de acord cu soluția adoptată, acesta este în drept să sesizeze instanța de judecată. În prezenta cauză, la fila dosarului 10 se află cererea adresată de Djigun Oleg fostului angajator, prin care acesta a solicitat achitarea drepturilor bănești restante și a invocat expres art. 330 alin. (2) din Codul muncii, solicitând plata suplimentară a penalității de 0,3 % pentru fiecare zi de întârziere. Prin urmare, în privința acestei pretenții, reclamantul a respectat procedura prealabilă prevăzută de art. 332 din Codul muncii, iar materialele cauzei nu atestă soluționarea cererii de către angajator în termenul stabilit de lege.
62. Cu referire la cuantumul penalității, Colegiul judiciar reține că, potrivit cererii adresate angajatorului și anexate la fila dosarului 10, suma de 6992 lei asupra căreia reclamantul a solicitat aplicarea penalității era constituită, conform calculului expus de acesta, din 6712

lei reprezentând salariul neachitat și 280 lei reprezentând compensația pentru concediul nefolosit.

63. Prin urmare, întinderea pretenției pentru care a fost parcursă procedura prealabilă și asupra căreia urmează a fi aplicată penalitatea este de 6992 lei. Pentru cele 587 de zile de întârziere indicate de reclamant, penalitatea se determină potrivit formulei: 6992 lei × 0,3 % × 587 zile = 12312,912 lei. Colegiul judiciar consideră întemeiată pretenția privind încasarea penalității în limita sumei de 12312,91 lei.

64. În aceste împrejurări se constată că prima instanță, deși a stabilit existența restanței și întârzierea achitării drepturilor bănești, a respins pretenția privind penalitatea pentru considerente care nu sunt prevăzute de art. 330 alin. (2) din Codul muncii, raportând aplicarea normei la situația financiară a angajatorului și la principiul proporționalității. O asemenea interpretare nu rezultă din conținutul normei aplicabile. Prin urmare, în această parte sunt incidente prevederile art. 386 alin. (1) lit. d) și ale art. 387 lit. c) din Codul de procedură civilă, întrucât norma de drept material a fost interpretată eronat.

65. Referitor la taxa de stat aferentă examinării pretențiilor în prima instanță, Colegiul judiciar reține că Djigun Oleg, în calitate de salariat care a formulat revendicări rezultate din raporturile de muncă, este scutit de plata taxei de stat, potrivit pct. 1.1.1 din anexa nr. 2 la Legea taxei de stat nr. 213/2023. În același timp, conform art. 98 alin. (1) din Codul de procedură civilă, taxa de stat de a cărei plată reclamantul a fost scutit urmează a fi încasată la buget de la partea care a pierdut procesul, proporțional părții admise din acțiune, dacă aceasta nu este scutită de plata cheltuielilor de judecată.

66. În speță, prima instanță, deși a admis parțial acțiunea, a omis să încaseze din contul pârâtei în beneficiul statului cheltuielile de judecată sub forma taxei de stat aferente examinării pretențiilor deduse judecății. Or, ca urmare a soluției adoptate de instanța de apel, valoarea totală a pretențiilor patrimoniale admise constituie 19584,91 lei, formată din 6992 lei, 280 lei și penalitatea în cuantum de 12312,91 lei. În conformitate cu pct. 1.1.2 din anexa nr. 1 la Legea taxei de stat nr. 213/2023, pentru valoarea acțiunii cuprinsă între 5001 lei și 50000 lei, taxa de stat constituie 250 lei plus 4 % din valoarea acțiunii care depășește 5001 lei. Prin urmare, taxa de stat aferentă examinării în prima instanță a pretențiilor patrimoniale admise se determină potrivit formulei: (19584,91 lei − 5001 lei) × 4 % + 250 lei = 833,36

lei, sumă care urmează a fi încasată de la „Hidropompa” societate pe acțiuni, în calitate de parte care a pierdut procesul, în beneficiul statului.

67. În ceea ce privește taxa de stat aferentă examinării cauzei în instanța de apel, Colegiul judiciar reține că, potrivit pct. 1.16 din anexa nr. 1 la Legea taxei de stat nr. 213/2023, pentru cererea de apel formulată într-un litigiu cu caracter patrimonial taxa de stat constituie 85 % din taxa calculată din suma contestată. Întrucât apelul este admis în partea pretenției patrimoniale privind penalitatea în cuantum de 12312,91 lei, taxa de stat corespunzătoare acestei sume se determină potrivit formulei: (12312,91 lei − 5001 lei) × 4 % + 250 lei = 542,47 lei, iar 542,47 lei × 85 % = 461,12 lei. Dat fiind faptul că apelantul este scutit de plata taxei de stat în litigiile izvorâte din raporturile de muncă, obligația achitării acesteia revine intimatei, în condițiile art. 98 alin. (1) din Codul de procedură civilă.
68. În consecință, hotărârea primei instanțe urmează a fi casată în partea respingerii pretenției privind penalitatea, cu pronunțarea unei noi hotărâri privind încasarea de la „Hidropompa” societate pe acțiuni în beneficiul lui Djigun Oleg a sumei de 12312,91 lei, iar în celelalte părți hotărârea urmează a fi menținută. Totodată, de la „Hidropompa” societate pe acțiuni urmează a fi încasată în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 833,36 lei pentru examinarea pretențiilor în prima instanță și în sumă de 461,10 lei pentru examinarea apelului.
69. În conformitate cu prevederile art. 385 lit. c), art. 389-390 Cod de procedură civilă, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios administrativ al Curții de Apel Centru

d e c i d e:

Se admite cererea de apel declarată de Djigun Oleg, prin intermediul avocatului Fetescu Andrian.

Se casează parțial hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 2 aprilie 2025, în partea respingerii pretenției de încasarea a penalității și în această parte se adoptă o nouă hotărâre prin care se încasează de la ”Hidropompa” societate pe acțiuni în beneficiul lui Djigun Oleg suma de 12312,91 (douăsprezece mii trei sute doisprezece, 91) lei.

În rest, hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 2 aprilie 2025 se menține.

Se încasează de la ”Hidropompa” societate pe acțiuni în beneficiul statului Republica Moldova taxa de stat în sumă de 833,36 (opt sute treizeci și trei, 36) lei pentru examinare în instanța de fond și în sumă de 461,12 (patru sute șaizeci și unu, 12) lei pentru examinare în instanța de apel.

Decizia este definitivă din momentul emiterii, dar poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție, în termen de două luni de la data comunicării deciziei integrale, prin intermediul Curții Supreme de Justiție.

Președintele de complet, judecătorul Eleonora Badan-Melnic

Judecătorii Roman Pascari

Hristina Craveț